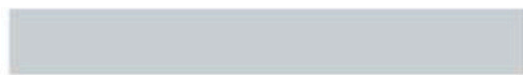
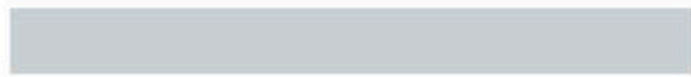

SCIENCEZONE

ONLINE SCIENTIFIC
CONFERENCES

Conference

On Legal Science

No.1 (2)

2024

<i>Abdihakimov Farhod Zafar o'g'li</i> ELEKTRON TIJORATDA SOTUVCHI MANFAATLARINI HUQUQIY HIMOYA QILISH	4-10
<i>Olimjonova Hulkar To'lqin qizi</i> SUG'URTA KOMPANIYALARI FOND BOZORIDA INSTITUTSIONAL INVESTOR SIFATIDA	11-15
<i>Razzaqova E'zoza Yusup qizi</i> ISLOM MOLIYASIDA MUSHOKARA SHERIKCHILIK BITIMINING TUTGAN O'RNI	16-22
<i>Xudayqulova Nodira Qo'ldoshjonovna</i> HISSADORLIKKA ASOSLANGAN KRAUDFANDING FAOLIYATIDA INVESTOR HUQUQLARI HIMOYASI VA QIMMATLI QOG'OZLAR AYLANISHIDA VUJUDGA KELADIGAN MUAMMOLAR	23-28
<i>Salimov Islombek Bobir o'g'li</i> O'ZBEKISTONDA ELEKTRON TIJORAT: SOHAGA OID MUAMMOLAR VA ULARGA YECHIMLAR	29-34
<i>Odilov Nozimjon Jumanazar o'g'li</i> UCHINCHI TOMON PROVAYDERLARINING MIJOZ MOLIYAVIY MA'LUMOTLARIGA KIRISHINING HUQUQIY ASOSLARI	35-39
<i>Xudoyorov Fayzullo Sayfulla o'g'li</i> MUSHARAKA VA MUDARABAH INTEGRATSIYASI: O'ZBEKISTONNING UMUMIY SHERIKLIK KELISHUVI DOIRASIDA ISLOMIY MOLIYA VOSITALARI	40-46
<i>G'ulomov Shohruh Islomjon o'g'li</i> TRANSMILLIY KORPORATSIYALAR TOMONIDAN SOLIQ MILLIY BAZASI YEMIRLISHINING OLDINI OLIH USULLARI	47-50
<i>Shaimardanova Dilafruz</i> ETHICAL ASPECTS OF DIGITAL ESTATE MANAGEMENT: CONFIDENTIALITY, RESPECT FOR WILL, AND NORMS OF INHERITANCE LAW	51-58
<i>Xonzodabegim Raxmatova Utkir qizi</i> KIBER HUQUQ UCHUN YURISDIKSIYANI VA XALQARO HAMKORLIKNI TARTIBGA SOLINISHI	59-73
<i>Sabohat Abdullayeva</i> BLOKCHEYN ASOSIDAGI RAQAMLI SUD EKSPERTIZASI VOSITALARI	74-84

Asal Juraeva

CHOICE OF SUBSTANTIVE AND PROCEDURAL LAW IN INTERNATIONAL
COMMERCIAL ARBITRATION85-91

Xudoyberdiyev Nuriddin Olloberdi o'g'li

KIBERHUQUQDA YURIDIKSIYA MASALALARI – ONLAYN MUHITDA QAYSI
DAVLAT QONUNCHILIGI QO'LLANILADI? 92-103

Rabbimov Shohruh

RAQAMLI ASRDA FUQAROLIK ERKINLIKLARI VA ULARNI
MUVOZANATLASH 104-112

Abbosjon Olimov

KIBER JINOYATLARNI TERGOV QILISH BILAN BOG'LIQ XALQARO ISO
STANDARTLAR VA ULARNI OZBEKISTON QONUNCHILIGIGA
INTEGRATSIYALASH 112-125

Mirzakarimova Dilafruz

KIBERXAVFSIZLIK VA YURISDIKSIYA CHEGARALARINI BELGILASH
MUAMMOLARI VA ULARNING YECHIMLARI 126-134

Normurodova Behro'za Xolmo'minovna

RAQAMLI OCHIQ MANBALAR ORQALI DALILLAR TO'PLASH VA TERGOV
QILISHDA SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANISH..... 135-143

Gulomov Shokhrukh Islomjon ugli

REGULATORY FRAMEWORKS FOR METAVERSE PLATFORMS: CHALLENGES
AND OPPORTUNITIES..... 144-151

O'razbayev Laziz Shuhrat o'g'li

MAMLAKATIMIZDA RAQAMLI INFRATUZILMALARNI RIVOJLANTIRISH UCHUN
OLIB BORILAYOTGAN CHORA-TADBIRLARNING AHAMIYATI 152-158

Olimjonova Hulkar To'lqin qizi

MOLIYAVIY VOSITACHILAR ORASIDA SUG'URTA KOMPANIYALARINING
TUTGAN O'RNI 159-162

MOLIYAVIY VOSITACHILAR ORASIDA SUG'URTA KOMPANIYALARINING TUTGAN O'RNI

Olimjonova Hulkar To'lqin qizi

Toshkent davlat yuridik universiteti magistranti

hulkar@civil.uz

Annotatsiya. Maqolada sug'urta kompaniyalarining moliyaviy vositachi sifatida roli ochib berilgan. Sug'urta kompaniyalari moliyaviy vositachi sifatida moliya bozorining, ayniqsa kapital bozorining muhim ishtirokchisi hisoblanadi. Ular moliya bozorida raqobatni kuchaytirish, mamlakatda sug'urta sohasini rivojlantirishda va uni keng targ'ib qilishda katta ahamiyatga ega hisoblanadi.

Kalit so'zlar: moliyaviy vositachilar, moliya bozori, iqtisodiyot, kapital bozori, sug'urta kompaniyalari, sug'urta bozori.

Kirish. Zamon jadal rivojlanib borayotgan bir vaqtda har bir davlatning rivojlanishi hamda yuksalishi uchun iqtisodiyotning o'rni katta. Shu jumladan, respublikamiz iqtisodiy hayotining barcha sohalarida bosqichma-bosqich olib borilayotgan islohotlarni chuqurlashtirish borasida qilinayotgan ishlar, birinchi navbatda, makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga va mustahkam moliya tizimini yaratishga, xususiylashtirish jarayonlarini yanada chuqurlashtirishga, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikka ko'maklashishga, dehqon-fermer xo'jaliklari faoliyatiga investitsiyalarni jalb qilishga keng yo'l ochib berish hamda eksport sur'atlarini o'stirishga qaratilgan.

Sohaning eng muhim subyektlaridan biri bu moliya vositachilari hisoblanadi.

Moliyaviy vositachilik - bu turli xil xo'jalik yurituvchi subyektlarning qiymat harakatini tashkil etish va jamg'armalarni investitsiyalarga aylantirish ehtiyojlarini qondiradigan institutlar, vositalar va bozorlar yig'indisidir. Moliyaviy vositachilar eng muhim makroiqtisodiy tartibga soluvchi hisoblanadi. Ularning paydo bo'lishi va rivojlanishining sababi quyidagilar edi:

- ishlab chiqarishning rivojlanish sur'atlari bilan individual kapital jamg'arish chegaralari o'rtasidagi nomuvofiqliklar;
- diskretlik va reproduktiv jarayonning uzluksizligini ta'minlash zarurati o'rtasidagi qarama-qarshiliklar;
- investorning daromad olish ehtiyoji va uning investitsiya bozoriga kirish imkoniyati o'rtasidagi tafovut;
- aktiv parametrlaridagi nomutanosiblik va xo'jalik yurituvchi subyektlarning majburiyatlari.

Moliyaviy vositachilarning asosiylari sifatida banklar, investitsiya va sug'urta kompaniyalarini ko'rsatish mumkin.

Sug'urta sanoati dunyo mamlakatlari moliyaviy tizimlarida juda muhim o'rin tutadi. Jahon sug'urta bozori yil sayin ortib borayotgan o'sishni qayd etmoqda, bu asosan rivojlanayotgan mamlakatlarda sug'urta bozorining ochilishi tufayli sodir bo'lmoqda.

Rivojlanayotgan mamlakatlarda sug'urta bozorlari yaqin vaqtgacha chet el kompaniyalari uchun yopiq edi, shuning uchun raqobatning yetishmasligi va yana shu kabi boshqa sabablar tufayli sug'urta kompaniyalari yetarli darajada rivojlanmagan.

Sug'urta kompaniyalari bir necha sabablarga ko'ra moliyaviy vositachilar deb sanaladi.

Birinchi sabab, ular o'z mijozlaridan keyingi investitsiyalar uchun mablag' oladilar. Ko'p odamlar sug'urta kompaniyalaridan jamg'armalarining katta qismini investitsiya qilib beradigan muassasa sifatida foydalanadilar.

Ushbu institutlarning moliyaviy vositachi sifatida topilishining yana bir sababi shundaki, bu institutlar o'z mijozlarining investitsiya qilingan aktivlarini ularga pul keltiradigan bir qator investitsiyalarga joylashtiradilar. Shunday qilib, ular bir sektordan resurslar olib, boshqa sohaga investitsiya kiritadilar. Sug'urta kompaniyalari o'z mijozlari nomidan tovon to'lash evaziga tavakkalchilik bilan shug'ullanadilar. Sug'urta kompaniyalari kutilayotgan zararni to'lash va ma'lum foyda keltirish uchun kerakli sug'urta badallarni undirish orqali foyda oladi.

Sug'urtalangan shaxs uchun sug'urtaning ahamiyati uni turli xavf-xatarlardan himoya qilishdir. Katta kapital sug'urta orqali hosil bo'ladi va

oldindan aytib bo'lmaydigan hodisalar uchun milliy jamg'armalarning bir qismini tashkil qiladi va har bir mamlakat iqtisodiyoti uchun sug'urtaning ahamiyati juda katta. Sug'urta tashkilotlarining aktivlari ko'chmas va ko'char mulkka, pul mablag'lariga, qimmatli qog'ozlarga va boshqa mulkiy huquqlarga egalik huquqini ifodalaydi.

Sug'urta kompaniyasining foydasi - hisobot davridagi umumiy xarajatlarni qoplashda qoladigan daromadning bir qismidan olinadi. Sug'urta tashkiloti sug'urta paytida o'z zimmasiga olgan barcha risklarni qoplay oladimi yoki yo'qligini ko'rib chiqishi shart. Agar buning iloji bo'lmasa, ularni qayta sug'urtalash yoki birgalikda sug'urta qilish yo'li bilan ta'minlashi shart.

REFERENCES:

1. X.M.Shennayev, I.K.ochilov, I.G'.Kenjayev, S.E.Shirinov. Sug'urta ishi. Darslik T.: "Iqtisod-Moliya".2014-yil;
2. Piljan Ivan , Cogoljević Dušan , Piljan Tatjana, Role of Insurance Companies in Financial Market, Faculty of Business Economics and Entrepreneurship International Review (2015 No.1-2) 94;
3. Туркишов К., Дурдыева Ай., Функции финансовых посредников, Международный научный журнал «ВЕСТНИК НАУКИ» № 4 (61) Т.2, 2023 г.;
4. I. Abdurahmonov, M. Abduraimova, N. Abdullayeva, Sug'urta nazariyasi va amaliyoti, O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta m axsus ta 'lim vazirligi tomonidan darslik sifatida tavsiya etilgan, Toshkent "IQTISOD-MOLIYA" 2020;
5. The importance of insurance companies for financial stability https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/fsr/art/ecb.fsrart200912en_05.pdf
6. Topildiev, B., & Khursanov, R. (2021). Legal fact based on occurrence civil rights and obligations. Ilkogretim Online, 20(3).
7. Topildiev, B., Khursanov, R., & Usmonova, M. (2020). Trust management agreement Property and prospects for its development in the Republic of Uzbekistan. European Journal of Molecular & Clinical Medicine, 7(3), 3199-3205.
8. Топилдиев, Б. Р. (2017). Основные условия договора доверительного управления имуществом. Юрист, (9), 15-19.